

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Онищенко Людмили Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 170, пункту 5 частини першої, частини другої статті 333 Кодексу адміністративного судочинства України

Київ
1 лютого 2024 року
№ 24-3(П)/2024

Справа № 3-3/2024(3/24)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Онищенко Людмили Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 170, пункту 5 частини першої, частини другої статті 333 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Онищенко Л.А. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) пункт 1 частини першої статті 170, пункт 5 частини першої,

частину другу статті 333 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс).

Відповідно до частини першої статті 170 Кодексу суддя відмовляє у відкритті провадження в адміністративній справі, якщо позов не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства (пункт 1).

Згідно зі статтею 333 Кодексу суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо суд у порядку, визначеному частинами другою, третьою статті 333 Кодексу, дійшов висновку, що касаційна скарга є необґрунтованою (пункт 5 частини першої); у разі оскарження ухвали (крім ухвали, якою закінчено розгляд справи) суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення (частина друга).

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Онищенко Л.А. з 9 квітня 2019 року займала посаду начальника управління обліку і звітності – головного бухгалтера Приватного акціонерного товариства „Експортне кредитне агентство“ (далі – Товариство). Її було звільнено із займаної посади 21 липня 2021 року у зв’язку з відмовою від продовження роботи внаслідок зміни істотних умов праці, через що вона звернулась до суду з позовом до Товариства (третя особа – голова правління Товариства Гашев Р.І.). Дарницький районний суд міста Києва рішенням від 14 листопада 2022 року поновив її на посаді з 22 липня 2021 року, у зв’язку з чим державний виконавець Солом’янського відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) ухвалив постанову про закінчення виконавчого провадження від 9 лютого 2023 року. Однак Київський апеляційний суд постановою від 4 травня 2023 року (рішення набрало законної сили) визнав підстави звільнення правомірними.

Онищенко Л.А. звернулась до Київського окружного адміністративного суду з позовом до Міністерства економіки України та просила серед іншого визнати відсутність у відповідача компетенції на підписання наказів, які стосувались обрання Гашева Р.І. заступником голови правління Товариства, покладення на нього виконання обов'язків голови правління Товариства, а також визнати незаконними та скасувати такі накази.

Київський окружний адміністративний суд ухвалою від 13 липня 2023 року відмовив у відкритті провадження за цим позовом. Шостий апеляційний адміністративний суд постановою від 7 вересня 2023 року, погодившись з висновками суду першої інстанції, апеляційну скаргу Онищенко Л.А. залишив без задоволення, а зазначену ухвалу – без змін.

Колегія суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 16 жовтня 2023 року відмовила у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Онищенко Л.А. на вказані судові рішення Київського окружного адміністративного суду та Шостого апеляційного адміністративного суду, зазначивши, зокрема, що „захисту адміністративним судом підлягають фактично порушені права особи у публічно-правових відносинах з суб'єктом владних повноважень і саме при здійсненні ним чітко визначених чинним законодавством владних управлінських функцій. Порушення має бути реальним, стосуватися (зачіпати) зазвичай індивідуально виражених прав чи інтересів особи, яка стверджує про їх порушення“; „у цій справі відсутній предмет спору“, і це „унеможлиблює звернення позивачки до суду щодо вирішення питання незаконності наказів Міністерства економіки України в порядку судової ревізії (контролю)“. Суд касаційної інстанції вважає, що „суд першої інстанції, позицію якого підтримав суд апеляційної інстанції, дійшовши висновку про необхідність відмови у відкритті провадження в адміністративній справі, вірно застосував положення пункту 1 частини першої статті 170 Кодексу, а доводи касаційної скарги не викликають сумнівів щодо застосування чи тлумачення зазначеної норми процесуального права“, а також, посилаючись, зокрема, на приписи пункту 5 частини першої, частини другої

статті 333 Кодексу, дійшов висновку про необґрунтованість касаційної скарги та відсутність підстав для відкриття касаційного провадження.

1.2. Онищенко Л.А. стверджує, що „остаточне судове рішення шляхом застосування витлумачення Касаційним адміністративним судом Верховного Суду положень пункту п'ятого частини першої та частини другої статті 333 <...> та положень пункту першого частини першої статті 170 <...> Кодексу <...> порушило гарантовані Конституцією України права Скаржника на рівні конституційні права і свободи та право Скаржника на захист судом, гарантовані статтями 24 та 55 Конституції України“; „застосування витлумачення в остаточному судовому рішенні“ оспорюваних приписів Кодексу порушило її права, визначені приписами статей 21, 24, 55 Конституції України.

Автор клопотання стверджує, що приписи пункту 5 частини першої, частини другої статті 333 Кодексу не встановлюють „право суду касаційної інстанції <...> відмовляти у відкритті касаційного провадження у разі оскарження Постанови“. На думку Онищенко Л.А., „застосування витлумачення в остаточному судовому рішенні того, що ухвала є постановою свідчить або про неконституційність“ зазначених приписів Кодексу, „або про екстрений випадок потреби конституційного контролю акту, яким є остаточне судове рішення“.

Онищенко Л.А. вказує, що суд, застосовуючи пункт 1 частини першої статті 170 Кодексу, відповідно до пункту 6 частини першої цієї ж статті Кодексу „повинен роз'яснити заявнику, до юрисдикції якого суду віднесено розгляд такої справи“; якщо приписи пункту 1 частини першої статті 170 Кодексу „позбавляють будь-якого права користуватися благами Кодексу <...> та права на захист судом“, то ці приписи або „є неконституційними, або є неконституційним у відношенні Скаржника застосування витлумачення“ їх в остаточному судовому рішенні.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що оспорювані приписи Кодексу не відповідають частині другій статті 6, статті 8, першому реченню статті 21, частині першій статті 24, частині першій статті 55, пункту 1

частини першої статті 92, частинам першій, п'ятій статті 125, частині першій статті 129, статті 151² Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження, автор клопотання цитує приписи Конституції України та законів України, міжнародні акти, посилається на рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, Верховного Суду, а також на судові рішення у його справі, копії яких долучено до матеріалів конституційної скарги.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Онищенко Л.А., стверджуючи про невідповідність Конституції України пункту 1 частини першої статті 170, пункту 5 частини першої, частини другої статті 333 Кодексу, не навела аргументів щодо їх неконституційності та не вказала, яким чином застосування зазначених приписів Кодексу порушило її конституційні права, визначені статтями 21, 24, 55 Конституції України, а лише обмежилася цитуванням приписів Основного Закону України, Кодексу, детальним описом обставин своєї справи та фактично висловила незгоду з

результатом її розгляду в судах, навівши власну оцінку щодо правильності тлумачення та застосування Верховним Судом оспорюваних приписів Кодексу.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 10 травня 2023 року № 35-у(ІІ)/2023], однак цитування Конституції України, наведення змісту законів без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних норм закону України не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018), а також „незгода з судовим рішенням у конкретній справі не є підставою для перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень)“ [ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 24 червня 2019 року № 40-у(ІІ)/2019, від 23 лютого 2022 року № 5-у(ІІ)/2022].

До того ж, як впливає з конституційної скарги, Онищенко Л.А. фактично намагається довести, що суд касаційної інстанції застосував оспорювані приписи Кодексу, витлумачивши їх у спосіб, який не відповідає Конституції України, та просить „визнати повністю неконституційним акт“, яким є ухвала колегії суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 16 жовтня 2023 року. Проте, з огляду на приписи статті 151¹ Основного Закону України, Конституційний Суд України за конституційною скаргою особи вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України, а не будь-якого іншого акта, зокрема судового рішення.

Отже, автор клопотання не обґрунтував тверджень щодо неконституційності пункту 1 частини першої статті 170, пункту 5

частини першої, частини другої статті 333 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Онищенко Людмили Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 170, пункту 5 частини першої, частини другої статті 333 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**